

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
DIYARBAKIR KÜLTÜR VARLIKLARINI
KORUMA BÖLGE KURULU

KARAR

Toplantı Tarihi ve No. : 30.05.2022-356
Karar Tarihi ve No. : 30.05.2022-9353
Dosya No : 21.04.2

Toplantı Yeri
DIYARBAKIR

Diyarbakır İli, Çüngüş İlçesi, Camiisuk Mahallesi'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, özel mülkiyete ait tapunun 173 ada 15 nolu parselinde kayıtlı tescilli kilise (manastır) ile tescilli dabakhane yapılarının tescil kayıtlarındaki eksikliklerin (kadastral ve isim bilgileri) giderilmesine yönelik tescil kayıtlarının güncellenmesi; korunma alanı sınırlarının sayısallaştırılarak güncellenmesi ve yapı gruplarının belirlenmesine ilişkin; Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğünün 22.04.2022 tarih ve 1350574 sayılı uzman raporu; Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 14.02.1986 tarih ve 1902 sayılı tescil kararı; Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 18.01.2010 tarih ve 2810 sayılı korunma alanı belirleme kararı okundu. Ekleri (tescil fişi, kroki vb.) ve dosyasındaki bilgi, belgeler incelendi. Yapılan görüşmeler sonunda;

Diyarbakır İli, Çüngüş İlçesi, Camiisuk Mahallesi'nde bulunan, herhangi bir sit alanında kalmayan, özel mülkiyete ait tapunun 173 ada 15 nolu parselinde kayıtlı tescilli kilisenin (manastır) tescil kaydının, "Sırahayyats Surp Asdvadzadzin (Meryem Ana) Manastır Kilisesi" olarak; tescilli dabakhanenin tescil kaydının da "Sırahayyats Surp Asdvadzadzin (Meryem Ana) Manastır Dabakhanesi" olarak güncellenmesine ve bu doğrultuda güncellenen tescil fişlerinin uygun olduğuna;

-Sırahayyats Surp Asdvadzadzin (Meryem Ana) Manastır Kilisesi ile Dabakhanesinin yapı gruplarının 1.grup yapı olarak belirlenmesine;

-Diyarbakır Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 18.01.2010 tarih ve 2810 sayılı kararında koordinatsız olarak belirlenmiş olan tescilli kilise ve dabakhane yapılarının korunma alanı sınırlarının, ekli koordinatlı krokide işaretlendiği şekilde güncellenmesinin uygun olduğuna;

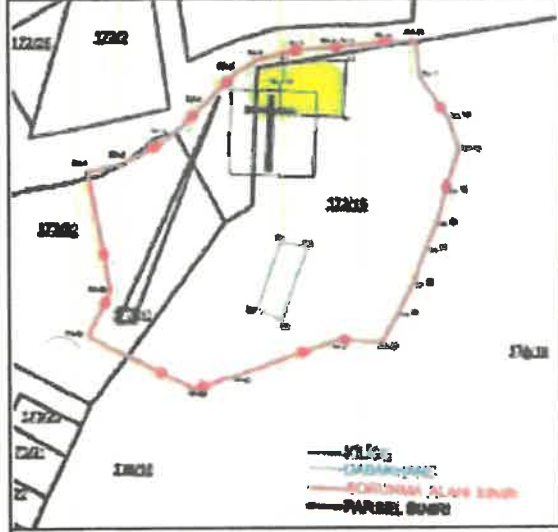
-13.03.2012 tarih ve 28232 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik" gereği, ilgili Tapu Müdürlüğünce 173 ada 15 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Bir kısmı, Korunması Gerekli 1.Grup Taşınmaz Kültür Varlığı ve Korunma Alanıdır" şerhinin; 173 ada 32 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine "Bir Kısım, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanındadır" şerhinin; 173 ada 33 nolu parselin tapu kütüğünün beyanlar hanesine de "Tamamı, Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı Korunma Alanındadır" şerhlerinin ifade edildiği şekilde konulmasına ve bu işlemlere ait bilgi-belgelerin Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğüne iletilmesine;

-Sırahayyats Surp Asdvadzadzin (Meryem Ana) Manastır Kilisesi ile Dabakhanesinin korunma alanı sınırları içerisinde yapılacak her türlü fiziki ve inşaf (ifraz, tevhit, yeni parsel ihdası, imar uygulaması dâhil) uygulama öncesinde Koruma Bölge Kurulundan izin alınması gerektiğine karar verildi.

AVRUPA KONSEYİ	DOĞAL VE KÜLTÜREL VARLIKLARI KORUMA ENVANTERİ (D.K.V.K.E)	ANIT	ENVANTER NO:
T Ü R K İ Y E	KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ		HARİTA NO:
İL: DİYARBAKIR	İLÇESİ: ÇÜNGÜŞ	MAHALLE/MEVKİ: Camiisuk Mahallesi	KORUMA DERECESİ
SOKAK VE KAPI NO:	KAD.:PAFTA: ADA: 173 PARSEL: 15		ANITSAL 1 2 3
ADI: SIRAHAYYATS SURP ASDVADZAZİN (MERYEM ANA) MANASTIR KİLİSESİ	YAPTIRAN:	YAPAN:	ÇEVRESEL 1 2 3
	YAPIM TARİHİ:	KİTABE:	MİMARİ ÇAĞI: XV. yüzyıl
			VAKFIYE:

GENEL TANIM: Çüngüş ilçe merkezinin yaklaşık 500 m kadar doğusunda bulunmaktadır.

KORUNMUŞLUK DURUMU: orta	TAŞIYICI YAPI: orta	CEPHE DURUMU: orta	ÖRTÜ DURUMU: orta	İÇ YAPI DURUMU: orta	BEZEME DURUMU: orta	RUTUBET DURUMU: -
--------------------------	---------------------	--------------------	-------------------	----------------------	---------------------	-------------------

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Özel Mülkiyet **BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:**

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANITIM: Kilise, dıştan doğu-batı doğrultusunda dikdörtgen, içten üç nefli bazilikal planlıdır. Batı cephesindeki izlerden bu bölümde bir narteksinin bulunduğu ancak, kuzeybatı köşedeki duvar kalıntısı dışında narteks bölümünün tamamen yıkıldığı anlaşılmaktadır. Kilisenin kuzey cephesinin doğu köşesine bitişik olan ve üst örtüsü ile cephe duvarları büyük ölçüde yıkılmış olan küçük bir şapel bulunmaktadır. Narteks bölümü yıkılmış olan batı cephede, eksene yerleştirilmiş lentolu küçük bir kapıdan naos bölümüne giriş sağlanmaktadır. Giriş kapısının üst kısmında, ortadaki daha büyük tutulmuş üç sivri kemerli açıklıkla cephe hareketlendirilmiştir. Naos kısmı, iki sıra halinde yerleştirilmiş, en uçta apsıs duvarına dayanan "L" formulu iki adet ve ortada silindirik formulu 4 adet bağımsız olmak üzere toplamda altı adet paye ile üç nef ayrılmıştır. Orta nef yan neflere göre daha geniş tutulmuştur. Bema bölümü naos kotundan yüksek tutularak ayrılmıştır. Bema bölümünde, zeminden neredeyse tavan seviyesine kadar ulaşan yüksek ve derin tutulmuş sivri kemerli bir açıklıkla apsıs vurgulanmıştır. Apsisin iki yanında birer pastophorion hücresine yer verilmiştir. Bema bölümünün üzeri beşik tonozla, naos bölümünün üzeri ise payeler ve zeminden başlayan duvar payelerinin üzerine oturan toplamda dokuz adet haç tonozla örtülmüştür. Yapı, dıştan düz toprakla örtülmüştür. Yapının inşasında ana inşaat malzemesi olarak moloz taş malzeme kullanılmıştır. Pencere söveleri, kemerler, duvar köşeleri ve payelerde düzgün kesme taş malzemeye de yer verilmiştir. Naos ve bema bölümlerinin duvarlarında çeşitli büyüklüklerde kemerli nişlere yer verilmiştir.

TEKNİK BİLGİLER:	ISITMA SİSTEMİ:	
	KANALİZASYON:	
	SU:	
	ELEKTRİK:	

ÖZGÜN KULLANIMI: KİLİSE

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kullanılmıyor

ÖNERİLEN KULLANIMI: KİLİSE

HAZIRLAYANLAR:
 Ahmet DEMİR *Ahmet Demir*
 Arkoloog
 Ahmet MIZRAK *Ahmet Mizrak*
 Sanat Tarihçisi
 Mehmet ÖZKAYA *Mehmet Özkaya*
 Harita Mühendisi
 22.04.2022

KONTROL EDEN:
 Mehriban KARAASLAN *Mehriban Karaaslan*
 Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ:

(Official stamp of the Ministry of Culture and Tourism, Diyarbakir Region Directorate)

EKLER :	
RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFIYE	

TESCİL :
KARAR NO : 1902
KARAR TARİHİ : 14.02.1986

REVİZYON:
 30.05.2022 9353

(Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page)

T Ü R K İ Y E

KÜLTÜR VARLIKLARI VE MÜZELER GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ANIT

HARİTA NO:

İL: DİYARBAKIR

İLÇESİ: ÇÜNGÜŞ

MAHALLE/MEVKİ: Camiisuk Mahallesi

KORUMA DERECESE

ANITSAL 1 2 3

SOKAK VE KAPI NO:

KAD.:PAFTA: ADA: 173 PARSEL: 15

ÇEVRESEL 1 2 3

ADI: SIRAHAYYATS SURP ASDVADZADZİN (MERYEM ANA) MANASTIR DABAKHANESİ

YAPTIRAN:

YAPAN:

MİMARİ ÇAĞI: XVI. yüzyıl

YAPIM TARİHİ:

KİTABE:

VAKFIYE:

GENEL TANIM: Çüngüş ilçe merkezinin yaklaşık 500 m kadar doğusunda bulunmaktadır.

KORUNMUŞLUK DURUMU: orta

TAŞIYICI YAPI: orta

CEPHE DURUMU: orta

ÖRTÜ DURUMU: orta

İÇ YAPI DURUMU: orta

BEZEME DURUMU: orta

RUTUBET DURUMU: -

GÖZLEMLER: Korunması gerekli taşınmaz kültür varlığı özelliği göstermektedir.

BUGÜNKÜ SAHİBİ: Özel Mülkiyet

BAKIMINDAN SORUMLU OLAN:

YAPILAN ONARIMLAR:

AYRINTILI TANITIM: Manastır kilisesinin yaklaşık 40 m kadar güneyinde yer alan yapı, kiliseye göre alt kotta kalmaktadır. Yapı, yaklaşık olarak 25x10 m ölçülerinde, kuzey-güney yönde dikdörtgen planlıdır. Dabakhane yapısı, farklı boyutlardan oluşan ve birbiriyle bağlantılı olan birçok mekândan oluşmaktadır. Yapıya batı cephede bulunan iki farklı girişten girildiği tahmin edilmektedir. Kuzey bölümdeki mekânlar, güney bölümüne göre günümüze daha sağlam şekilde ulaşmıştır. Dabakhanenin en güneyinde geniş tutulmuş ve kabaca dikdörtgen planlı ol- mekânın deri yıkama bölümü olduğu, zemindeki havuz kalıntısından anlaşılmaktadır. Ortada bağımsız payelerin taşıdığı ve haç tonozlu olduğu tahmin edilen üst örtüsü ile doğu cephe duvarlarının tamamı yıkılmıştır. Bu mekânın duvarlarında yuvarlak kemerli çok sayıda nişe yer verilmiştir. Bu mekânın kuzeyinde, doğu-batı yönde dikdörtgen planlı ve beşik tonozla örtülü bir mekâna, onun da kuzeyinde yine doğu-batı yönde dikdörtgen planlı ve hol şeklinde oldukça dar tutulmuş, üzeri yine beşik tonozla örtülü mekâna geçilmektedir. Koridor şeklindeki bu mekânın kuzeydoğu köşesindeki basık bir kapıdan, yapının kuzeydoğu köşesindeki dar ve basık tutulmuş koridora, oradan da deri kurutma bölümü olduğu tahmin edilen kubbeye örtülü kuzeydeki mekâna geçilmektedir. Kubbeli bölümün güney bitişiğinde de doğu-batı yönde dikdörtgen planlı başka bir oda bulunmaktadır. Dabakhanenin kuzey bölümündeki mekânların üst örtüsü genel olarak sağlam durumdadır. Yapının özellikle kapı ve pencere açıklıklarının kenar duvarlarında yıkılmalar daha fazladır. Yapı, genel olarak moloz taş malzemeden inşa edilmiştir.

TEKNİK BİLGİLER: ISITMA SİSTEMİ: KANALİZASYON: SU: ELEKTRİK:

ÖZGÜN KULLANIMI: DABAKHANE

BUGÜNKÜ KULLANIMI: Kullanılmıyor

ÖNERİLEN KULLANIMI: Kültürel-Turizm

HAZIRLAYANLAR:

Ahmet DEMİR
ArkeologAhmet MIZRAK
Sanat TarihçisiMehmet ÖZKAYA
Harita Mühendisi
22.04.2022

KONTROL EDEN:

Mehriban KARAASLAN
Bölge Kurulu Müdürü

YAYIN DİZİNİ:

EKLER:

RAPOR	X
FOTOĞRAF	X
RÖLÖVE PROJESİ	
RESTORASYON PROJESİ	
HARİTA	X
KROKİ	X
KİTABE	
VAKFIYE	

TESCİL:

KARAR NO : 1902
KARAR TARİHİ : 14.02.1986

REVİZYON:

30.05.2022 9353

Handwritten signatures and dates at the bottom of the page, including a date of 2022.

